

Aan de oever van het Comomeer

Adriana Trigiani

*Aan de oever van
het Comomeer*

Vertaald door Daniëlle Stensen



ISBN 978-90-492-1115-8

ISBN 978-94-023-2981-0 (e-book)

ISBN 978-90-492-1327-5 (audio)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *The View from Lake Como*

Vertaling: Daniëlle Stensen

Omslagontwerp: Penguin Random House, bewerkt door

DPS Design & Prepress Studio

Omslagbeeld: © Trevillion, © Arcangel, © Shutterstock

Illustratie p.383: Bob Eckstein

Zetwerk: Mat-Zet bv

© 2025 Adriana Trigiani

© 2026 Nederlandse vertaling Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd bestand, of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch of op enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Tekst- en datamining van (delen van) deze uitgave is uitdrukkelijk niet toegestaan.

All rights are reserved, including those for text and data mining, AI training and similar technologies.

*Ter herinnering aan mijn ooms
de vier hemelse ruiters
Orlando A. Bonicelli, Michael F. Ronca,
de edelachtbare Michael F. Godfrey
en
Michael R. Trigiani*

Op een dag zei Elsie de Wolfe tegen Ludwig Bemelmans:

‘Italianen hebben geluk.

Ze kunnen het altijd eruit huilen, eruit zingen of eruit beminnen.’

DEEL EEN

Huil het eruit

1

Thera-Me

OEFENING EEN

Ik steek het potlood achter mijn oor. Ik houd het schetsblok naast mijn gezicht en buig iets naar de spiegel toe. Ik inventariseer mijn gelaatstrekken op het zelfportret. Eens even kijken. Ik heb de ovale vorm van mijn gezicht goed getroffen, net als mijn netjes gebogen zwarte wenkbrauwen *alla Puglia*, en een bevredigende Toscaanse neus, die prominent is, maar niet te groot. De lippen zijn vol in het midden, met komma's in de hoeken. En als laatste: de ogen. Twee ronde, donkere planeten van pijn.

Ik zet het schetsblok schuin op tafel en sta op om de tekening vanuit een andere hoek te bekijken. Ik kijk al drieëndertig jaar tegen deze kop aan, dus je zou denken dat ik geen verrassingen zou tegenkomen. Ik buig me over mijn werk en knijp mijn ogen half dicht. Het haar klopt niet. Ik zet de punt van het zachte potlood plat op papier en schets snelle streepjes boven het voorhoofd, waarna ik de haarlijn uitwrijf met mijn duim zodat de fijne haartjes bij de slapen verzacht worden. Ik heb elke mogelijke techniek gebruikt om het totale effect te verzachten en de uitdrukking van dit *faccia* op te vrolijken, maar hoe ik ook pruts, ik kijk naar het portret van een ongelukkige vrouw.

Ik maak een foto van de schets.

Beste dokter Sharon,

Het zelfportret waarom u had verzocht is bijgesloten. Ik verdien mijn brood met het op schaal tekenen van marmeren (gebruiks)-voorwerpen. Ik ben tekenaar en verzorg ook ontwerpen voor klanten. Let niet op het gebrek aan nuance in de schets, maar het is een waarheidsgetrouwe weergave van hoe ik mezelf zie.

Er wordt gezegd dat een reis van duizend kilometer begint met één stap, maar het lijkt erop dat mijn oponthoud begon met een hele reeks misstappen waardoor ik op mijn bek ging. Daarom ben ik hier. Ik heb uw hulp nodig om op te staan en verder te gaan. Emotioneel.

Ik heb op internet uw Tips voor Tevredenheid gelezen. **Maak je eigen geluk.** Graag, maar dan moet ik het eerst kunnen omschrijven. **Volg je hart.** Dat is makkelijk gezegd, tuurlijk, volg je hart, maar alleen als je een goed richtingsgevoel hebt. **Luister naar je innerlijke stem.** Dat probeer ik. Als ik de dagelijkse Instagramposts lees met in de hoofdrol koffie, een koekje en het advies van een willekeurige filosoof, lijkt mijn leven juist slechter te worden. Ik probeer te veranderen, maar dat is ongelooflijk hard werken voor iemand die niet goed weet waar te beginnen. Of hoe.

Ziet u, ik ben de *people pleaser* van de familie, de ondergewaardeerde kok, dienstmeid, babysitter en chauffeur. Als ik in de toekomst kijk, vermoed ik dat ik ook de verpleegster word, verantwoordelijk voor onze binnenkort bejaarde ouders, omdat mijn broer en zus hun eigen gezin hebben. Ik ben net weer single en heb geen kinderen, dus heb ik nog meer tijd om iedereen van dienst te zijn. Mijn rol is vastomlijnd, alsof die in marmer is gebeiteld. En van marmer weet ik alles.

Ik heb een moodboard gemaakt, met foto's en plaatjes van alles waarnaar ik verlang. Het bord heeft de vorm van Italië – waaruit u wel iets van mijn hartenwens zou moeten kunnen afleiden – met daarop het heuvelachtige Toscaanse landschap, de marmergroeven van Carrara en de speedboten op het Comomeer. Ik wil het leven vieren, ik wil er niet bang voor zijn.

Toen ik had besloten weg te gaan bij mijn man ben ik bij mijn ouders in het appartement in de kelder gaan wonen. Mijn familie hoopt heel erg dat ik er nog eens over zal nadenken en zal teruggaan naar mijn ex. Ze zijn niet de enigen. Iedereen in mijn geboorteplaats vindt dat ook. De Sodaliteit, de vrouwenvereniging van de kerk en de tegenhanger van de Columbus-ridders voor de mannen, heeft zelfs een (vernederende) mis voor verzoening opgedragen. Zij baden vurig voor het ene, ik voor het andere. Tijdens de echtscheidingsprocedure heb ik zo vaak de rozenkrans gebeden dat ik het gezicht van Jezus van het kruisje heb gewreven.

Ik heb al sinds mijn achttiende een paspoort, maar heb het nog nooit gebruikt. De ene na de andere donkerblauwe pagina van jacquardweefsel is maagdelijk leeg, er staat nergens een stempel en er zit geen krasje op de leren omslag. Toen ik het vorig jaar ging vernieuwen, vroeg de man achter de balie: 'Waarom neemt u de moeite?'

Ik wil juist de moeite nemen! Ik wil weten hoe het echt is op de plekken waarover ik al fantaseer sinds ik erover heb gelezen in boeken. Is er iets voor me in de buitenwereld, dokter Sharon? Bestaat er zoiets als het paradijs? Zo ja, kunt u mij dan helpen zoeken? Met of zonder het koekje.

G.C.B., Lake Como, New Jersey

2

Het familiebedrijf

De rode achterlichten van oom Louies geelgroene Impala knipperen als hij achteruit zijn garage uit rijdt om me van mijn werk op te halen. Hij woont met tante Lil in het laatste huis op het hoekperceel voor de kruising met Surf Avenue, die naar het strand leidt. Hun Cape Cod, het huis met de best onderhouden tuin van heel New Jersey, valt op tussen de mengeling van witte splitlevel-woningen en lichtblauwe karakteristieke huizen met schuin dak, met twee verdiepingen aan de voorkant en één achter, die als een snoer glimmende opalen langs de bochtige oever van Lake Como staan.

In de loop der jaren hebben tante Lil en oom Louie allerlei ornamenten en bouwwerken op hun perceel van tweeduizend vierkante meter gezet. Er is een koivijver, een marmeren fontein van drie verdiepingen en een pad van stenen met goudkleurige strepen erin dat kronkelend naar de voordeur leidt, net als het pad van gele klinkers in Oz. In de achtertuin staat een replica van het Parthenon gemaakt van Carrara-marmer, waar ze elke Onafhankelijkheidsdag de barbecue van de Columbus-ridders houden. 'Mijn huis is reclame voor de zaak,' zegt oom Louie. 'Italiaans vakmanschap en Amerikaanse elegantie?' vraagt hij, gevolgd door het antwoord: 'Daarvoor moet je mij hebben.'

En anders mij. Oom Louie is mijn baas bij Capodimonte Marmer en Steen, ons familiebedrijf sinds 1924.

Mijn oom stopt bij de stoeprand. Ik adem de kille ochtendlucht in. Die prikkelt mijn neus en vult mijn longen, waardoor ik met mijn hele lichaam moet niezen. Ik zoek een papieren zakdoekje in mijn tas.

‘Jess. Meen je dat nou?’ zegt oom Louie door zijn open raampje, terwijl ik mijn neus afveeg.

Ik stap in en doe de gordel om. Hij maakt een draaibeweging. ‘Laat je raampje maar open, dan waaien de bacillen weg.’

‘Ik ben niet ziek. Het is de temperatuur.’

‘Ook nog wetenschapper? Als je geen kouvast, vat de kou jou ook niet. Wijze woorden van mijn moeder.’

‘Bij elk nieuw seizoen krijg je weer een aanval van hypochondrie.’

‘Dat is je dus opgevallen?’ Oom Louie glimlacht.

Mij valt alles op, maar het heeft geen zin om daarover op te schepen. Als je in een klein stadje woont, heb je alleen iets aan een eigen kijk op de wereld als je een geldig paspoort hebt. In Lake Como bezitten de familie Capodimonte en Baratta heel North Boulevard. Opa en oma Cap woonden twee huizen verderop en opa en oma Baratta drie huizen verder de andere kant op. Ze zijn nu allemaal dood; het huis van de Baratta’s ging in 2019 naar onze neef Carmine, het Cap-huis staat er sinds oma’s overlijden in 2022 onaangeroerd bij. We noemen het het Lake Como-museum omdat het intact blijft, sinds haar overlijden is er nog geen theelepeltje verdwenen. In de rest van de huizen aan de bocht in het meer wonen familieleden.

Als we een straatfeest hadden, sloten we de straat af en leken we wel een Italiaans restaurant tijdens all-you-can-eat-avond. We waren een Italiaans-Amerikaanse nachtclub minus de striptease, gratis hors-d’oeuvres en het minimum van twee drankjes. Onze familie heeft niet alleen een gezamenlijk sociaal leven, maar ook de straat, een kano en de heilige maagd Maria. In elke tuin langs het meer staat een standbeeld van haar. Het lijkt misschien alsof het patriarchaat bloeit, maar Italiaanse Amerikanen weten dat de moeder alle macht heeft. Philomena Capodimonte Baratta, mijn eigen *mamma mia Madonne*, is daar het bewijs van.

‘Wat heb je nou voor jasje aan?’ Oom Louie neemt mijn outfit op.

‘Van Connie gekregen.’

‘Loop je nog steeds in de afdankertjes van je zus?’

‘Is het zo erg?’ Ik strijk het donkerblauwe linnen glad.

Ik voldoe niet aan oom Louies kledingcode. Nooit gedaan ook. Louie Cap is de laatste van een groep Italiaans-Amerikaanse mannen die opgroeide met de muziek van The Beatles maar die jazzmuzikant Louis Prima nooit vergat. Hij draagt suède loafers maat 41 zoals Frank Sinatra en driedelige pakken zoals Jerry Vale, die ingenomen zijn om zijn tengere lichaam te omsluiten. Hij draagt altijd een gilet onder zijn colbert omdat hij van het ingesnoerde gevoel houdt.

‘Kleren maken de vrouw,’ brengt oom Louie me in herinnering. ‘Wat is er met jou? Je bent een uithangbord voor depressie.’

‘Ik doe mijn best. Ik heb me ingeschreven bij Thera-Me. Dat is een therapieprogramma op internet. Ik kreeg er zo veel reclame voor op Instagram dat ik wel tot hun doelgroep moet horen.’

‘Wat dat ook moge betekenen,’ bromt Louie. ‘Mijn doel is in de armen van mijn Verlosser belanden zonder ooit nog een app te hoeven installeren.’

‘Ik had een afspraak met dokter Sharon via Zoom.’

‘Is ze een echte dokter?’ vraagt oom Louie.

‘Geregistreerd en al. Ik moest een zelfportret tekenen. En ze vroeg me dingen op te schrijven. Ze wil dat ik mijn herinneringen op papier zet, de gelukkige en de pijnlijke. Ze zei dat ervaringen uit het verleden de basis vormen van toekomstige geestelijke gezondheid.’ Ik laat oom Louie mijn zelfportret zien.

Hij werpt er tijdens het rijden een blik op. ‘Dat lijkt niet op jou.’

‘Hoe bedoel je?’

‘Ik zou er nog eens naar kijken.’ Oom Louie trekt een gezicht.

‘Te laat. Ik heb het al ingeleverd.’

‘Is die therapie duur?’

‘Ongeveer even duur als de sportschool.’

‘Hm. Wat een oplichterij. Waarom heb je een therapeut nodig? Je

hebt mij toch? Ik ben net een priester. Op mijn leeftijd schrik ik nergens meer van.'

'Er zijn dingen die ik zelfs met jou niet kan bespreken.'

'Ook al heb ik een heel gevoelige vrouwelijke kant?'

'Dat is niet grappig, oom Louie.'

Oom Louies telefoon gaat. Hij tikt op de speaker. 'Hé, Googs.'

'Ik heb een paar platen zwart graniet. Kun je die gebruiken?' Googs klinkt ver weg, alsof hij vanaf de maan belt.

'Ik leg net een vloer in Basking Ridge. Hoeveel heb je?'

'Twee bij drie meter. Zo te zien heb ik er zes in totaal. Voor een kleine hal?'

Oom Louie kijkt me aan. Ik bevestig dat we die voorraad wel kunnen gebruiken.

'Maak maar een mooi prijsje,' zegt oom Louie. 'Zet me niet af, Googs. Ik ben niet in de stemming.'

'App me het adres maar, dan bezorg ik het.' Rolando 'Googs' Gugliotti hangt op. Hij is een van de oudste collega's van oom Louie. Als oom Louie een Rat Pack had, de groep artiesten uit de jaren vijftig en zestig, zou hij Joey Bishop zijn. Hij komt opdagen, doet zijn werk en gaat dan in rook op, tot je hem weer nodig hebt, of hij iets van jou moet.

Ik kijk naar mijn telefoon. 'Hoe weet hij wanneer hij precies moet bellen? Het is griezelig.'

'Helemaal niet. Hij is een intuïtieve verkoper. Noteer dit even.'

Ik ga naar de notitie-app op mijn telefoon en wacht op instructies.

'Verbouwing van Aldo en Rena Lovisone. Aflevering graniet. Regelen met de klant.' Oom Louie dicteert terwijl hij op Sixteenth Avenue rechts afslaat, Main Street en de zakenwijk in.

Hij gaat langzamer rijden en bekijkt de gebouwen aan weerszijden van de straat.

'De Italiaans-Amerikaanse Riviera maakt een comeback.' Louie fluit goedkeurend terwijl hij het nieuwe appartementencomplex bekijkt naast het verbouwde pakhuis, tussen de restaurants, de slijterij, het

radiostation en andere appartementencomplexen op Main Street. Hij stopt voor de lege brandweerkazerne, leunt uit het raampje en knijpt zijn ogen half dicht. ‘Hier komt een barbecuerestaurant, dat ze Uitslaande Brand gaan noemen. Goed gekozen. Namen zijn belangrijk.’

Dat klopt. In 2004, ik was dertien, was South Belmar, in New Jersey, een sneue tussenstop geworden tussen Belmar en Spring Lake. Ons mooie arbeidersstadje was een dierentuin voor feestbeesten geworden. De huizenprijzen waren ingestort. Er werd besloten dat als we ons stadje wilden redden, we opnieuw moesten beginnen. We hadden een nieuwe naam nodig.

De bewoners wilden de naam South Belmar zo snel mogelijk in de vergetelheid laten raken. Ons stadje was honderd jaar geleden aan het meer dicht bij de oceaan gesticht door Ierse, Nederlands/Duitse en Italiaanse immigranten, en drie generaties later woonden ze er nog. De plaatselijke Italianen voerden campagne om de naam te veranderen van South Belmar in Lake Como. Eerst zagen de Ieren en Nederlanders/Duitsers het niet zitten om het stadje naar het meer te noemen, maar de Italianen voerden aan dat Como makkelijk te spellen was. Dat was een goed punt. En verder liep niemand warm voor de alternatieven: Fuerstenfeldbruck of Lake Nobbler.

Oom Louie voerde de campagne aan en onder zijn leiding won Lake Como met een overweldigende 167 stemmen! We waren niet langer South Belmar, New Jersey. De nieuwe naam bleek geluk te brengen. Een lyrische naam creëert een ruimte die met schoonheid gevuld kan worden, als een alt die in de cirkel goudkleurig licht op het podium van een schouwburg stapt.

Niemand weet beter dan ik dat namen belangrijk zijn, omdat ik gepest ben met de mijne. Toen ik geboren werd, noemden mijn ouders, vastbesloten om me in te bedden in de familiegeschiedenis en mijn moeders versie van Toscaanse stijl, me Giuseppina Capodimonte Baratta. Toen mijn broer dat niet kon uitspreken, zei hij kortweg Jess. Dat bleef hangen. Iedereen noemt me Jess, behalve mijn moeder, de purist.

Oom Louie en ik komen langzaam tot stilstand in het vastgelopen verkeer op East Street.

‘Slechte timing,’ bromt oom Louie.

‘De school begint net.’ Ik kijk naar een stel kletsende meisjes met een donkerblauwe trui aan dat het trapje oploopt. Hoe is het mogelijk dat de meisjes van de Saint Rose-school hetzelfde uniform dragen als ik vijftig jaar geleden? Terwijl we wachten in het verkeer open ik de notitie-app op mijn telefoon. Ik volg de opdracht van dokter Sharon en verbind mijn gevoel aan de woorden over de herinnering dat ik op mijn moeder wacht. Ik schrijf.

Het was zo’n warme oktobermiddag die even heet voelde als de drukkendste, vochtigste dagen van augustus. Het zweet droop van me af terwijl ik tussen de rij auto’s doorliep die hitte uitstraalden. De moeders wachtten comfortabel in de auto met airco, aangedreven door een stationair draaiende motor, en veroorzaakten zo een permanent gat in de ozonlaag boven New Jersey. We hadden een goede reden om op de Dag van de Aarde met de hele school de rozenkrans te bidden: we wilden blijven leven.

Ik stapte in mijn moeders Plymouth MPV met plastic stoelhoezen die aan mijn benen kleefden toen ik ging zitten. Het was het jaar 2000, ik was negen jaar. Ik droeg een tweedehands schooltrui en loafers. Mijn zus Connie was elf. Ze droeg hetzelfde uniform, maar dan een maat groter. Ze zat op de achterbank achter mama. Ik had altijd op de achterbank gezeten totdat Connie ontdekte dat degene op de bijrijdersstoel de grootste kans heeft om tijdens een ongeluk te overlijden, en daarna werd dat mijn plek.

Mijn klasgenoten leken net een zwerm blauwe zangvogeltjes in hun trui, met het voorgeschreven gebreide vestje als een schort om hun middel geknoopt. Het was zo warm dat de meisjes hun witte kniekousen naar beneden rolden tot ze net kleine binnenbandjes om hun enkels waren. Zulke modetrends sloegen aan op Saint Rose en iedereen moest de rage volgen om geen langzame sociale dood te sterven. Ik

zou mijn kniekousen pas oprollen als ik mijn benen mocht scheren.

‘Mama, wanneer mag ik mijn benen scheren?’

‘Jij moet nog wachten,’ zei Connie snel. ‘Ik mag het pas net.’

‘Ik vroeg het niet aan jou. Ik vroeg het aan mama.’ Als het haar op mijn benen nog drie jaar groeide, zou ik het twee keer per dag moeten scheren, net als neef Bear Baratta, die tegen het eind van de middag alweer een volle baard had.

‘Daar moet ik over nadenken, Giuseppina.’

‘Hé, Jess!’ riep Lisa Natalizio vanaf de stoep. Lisa’s blonde vlechten waren zo dik als hooi en waren pluizig van de vochtige lucht. Haar glimlach was even breed als haar ronde hoofd. Ze hield haar pinda-kaasreep in de lucht zoals zuster Jean haar aanwijsstok tijdens muziekles en riep: ‘Vergeet het melkpak niet!’

‘Ma, ik heb morgen een melkpak nodig voor school. Lisa en ik gaan een brievenbus maken. We gaan beterschapskaarten naar de paus sturen.’

‘Die nonnen met hun projecten ook. Prima. Ik laat er vanavond wel een luchten. Het is maar goed dat je broer een groeispuurt heeft. Hij is een melkmonster. Doe je gordel om.’ Mama droeg een roze spandex jumpsuit met een geplooid rand om haar middel waardoor ze net een verpakte toffee leek. Ze kwam net van zumbales. Ze had sproetjes op haar borstkas en in haar decolleté lag aan een teer kettinkje een gouden kruisje genesteld. Ze gaf me een kusje op mijn wang en maakte de broodtrommel op mijn schoot open. ‘Je hebt je lunch opgegeten! Goed zo.’

‘Bobby Bilancia heeft hem gestolen.’

Mama fronste. ‘Heb je dat tegen zuster Teresa gezegd?’

‘Iedereen haat verklikkers,’ bracht ik haar in herinnering. ‘Bobby steelt ook van Lisa’s lunch en zij heeft het opgegeven. Nu stopt haar moeder er een extra pakje koeken in voor het geval hij op rooftocht gaat.’

‘Ik ga echt niet de hele klas te eten geven.’ De sigaret van mijn moeder ging bij de derde poging aan en ze stak hem zo ver mogelijk uit

haar raampje om te voorkomen dat we kanker zouden krijgen. ‘Zodra we thuis zijn, bel ik de school.’ Ze zuchtte. ‘Giuseppina, je moet niet voor hem wijken.’

‘Dat lukt me niet, ma.’

‘Waarom niet?’

Connie gaf antwoord voor mij. ‘Omdat elk meisje uit haar klas en elke non op school verliefd is op Bobby Bilancia. En Jess vindt hem ook leuk, toch?’

‘Mogen we een ijsje?’ Waarom kreeg ik honger van de naam Bobby Bilancia?

‘We gaan straks lasagne eten.’

‘Zo lang kan ik niet wachten. Misschien val ik wel flauw.’ Ik leunde tegen het portier en steunde met mijn hoofd in mijn hand.

Mijn broer Joe, veertien jaar, stapte in de auto en deed het portier dicht. Hij droeg een gestreken honkbaluniform, in zijn zwarte haar zat een nette zijscheiding. Hij zette zijn rugzak op de bank. Er zat geen slijtplek op, hij zag er nog net zo nieuw uit als de dag waarop mama hem bij de Target had gekocht.

‘Hoe was het vandaag, Joe?’ vroeg mama vriendelijk.

‘Oké. Ma, kun je me bij het oefenveld afzetten?’

‘Jouw wens is mijn bevel.’ Ze glimlachte. ‘Hoe was het vandaag, Connie?’

‘Irritant. Ze lachten om Jess’ naam.’

Mijn moeders donkere ogen gingen heen en weer tussen die van Connie in de achteruitkijkspiegel en die van mij op de passagiersstoel. ‘Hoe bedoel je “ze lachten om”?’

‘Sommige meisjes plagen haar,’ zei Connie.

‘Ze noemen me Giuseppina-colada.’

‘Zoals de cocktail?’ Mama fronste.

‘En soms nog erger, ma,’ zei Connie. ‘Ze noemen haar Jozepiemel.’

‘Sukkels,’ mompelde Joe. Joe voelde zich al verheven boven de fratsen van de basisschool hoewel hij er strikt genomen nog steeds op zat. Hij was eerder een vader voor me dan een broer.

‘Wie plaagde je?’ wilde mama weten. Ze keek kwaad in de achteruitkijkspiegel naar mijn zus. ‘Connie, hoe heb je je zus verdedigd?’

‘Ik kan niet door de gangen van Saint Rose sluipen om de gemene meisjes die de pik hebben op Jess een lesje te leren.’

‘Waarom niet?’ schreeuwde mijn moeder. ‘Je hebt maar één zus!’ Ze draaide zich naar me toe. ‘Giuseppina, je moet harder worden!’

Ik voelde mijn keel verkrampen. Ik legde mijn handen op mijn hals en probeerde in te ademen, maar kreeg niet genoeg lucht. De paniekaanvallen werden doorgaans uitgelokt door uitdagingen die ik niet het hoofd kon bieden. Die dag was uitzonderlijk meedogenloos verlopen: ik kon niets goed doen en dan werd ik ook nog eens gepest. Het was te veel.

‘Connie! De papieren zak!’ gilde mijn moeder. Connie gaf mama kalmpjes een zak vanaf de achterbank. Mijn zus wist wat ze moest doen. Mama vouwde de zak open en gaf hem aan mij. ‘Adem in de zak, Giuseppina! In de zak!’

Mijn paniekaanvallen waren op de kleuterschool begonnen. Mijn kinderarts leerde me het trucje met de papieren zak. Wanneer ik niet kon ademen, hield ik een papieren zak over mijn mond, dwong mezelf uit te ademen en diezelfde lucht weer in te ademen. De zak liep leeg en ik vulde hem weer met mijn adem. Ik raakte gesteld op het geluid dat de krakende zak maakte als ik er lucht inblies. Al snel gingen mijn gedachten op het ritme van mijn ademhaling. Ik herhaalde *Bobby Bilancia adem, Bobby Bilancia adem* in mijn hoofd tot mijn hart stopte met bonken en mijn longen zich openden.

‘Wanneer groei ik hieroverheen?’ Ik keek naar mijn moeder en veegde een traan weg met mijn mouw.

‘De dokter zei dat het elk moment kan gebeuren. Je moet geduld hebben.’

Mama reed naar de kant van de weg en stopte om Joe bij het veld af te zetten. Hij kneep even in mijn hand voordat hij uit de auto sprong. Hij sloeg het portier met een klap dicht en rende naar zijn team toe. Hij werd al snel verzwolgen door een zee rood-wit gestreepte unifor-

men alsof hij in oma Caps snoepschaal vol gestreepte pepermuntkus-sentjes was gedoken.

Mama voegde weer in in het verkeer en zocht de ijscowagen. Ik voelde me beter nadat ik de eerste hap van mijn hoorntje had genomen, door het harde laagje chocola tot in het koele vanille-ijs eronder.

In de verkeersopstopping kijkt oom Louie naar de schoolbus, waaruit leerlingen het plein op stromen. Ze vormen twee rijen, als blauwe rivieren die langs het standbeeld van de heilige Rosa van Lima de hal van de school in stromen. ‘Ongelooflijk dat je ooit zo klein was, hè?’

‘Ik was het kleinste meisje, met de langste naam.’ Ik sluit de notitie-app af.

‘Ik zei nog tegen mijn zus dat ze je een normale naam moest geven. Ze moest je naar die ongetrouwde tante van ons noemen omdat niemand anders zijn kinderen ermee wilde opzadelen. *Zia* Giuseppina was een rouwdouwer.’ Oom Louie steekt zijn wijsvinger op om zijn punt te onderstrepen. ‘Met haar een meter tachtig was ze de langste van de familie Capodimonte, man of vrouw.’

Ik heb mijn oudtante nooit ontmoet, ze overleed voor mijn geboorte, maar volgens iedereen was zia Giuseppina een natuurkracht aan North Boulevard.

‘Ze was gebouwd als een verhuiswagentje,’ legt oom Louie uit. ‘Haar stem was zo hard dat hij over het meer echode, als ze er de verf niet mee liet afbladderen. Ze bewoog niet echt, ze daverde rond.’

Ik had het postuur noch de plechtstatigheid voor een grote naam, die was van aanvang af al te veel. Het was alsof je een meisje van acht vroeg om in haar vaders schoenen naar school te gaan of een betonmolen te draaien. ‘Waarom was zij de ouwe vrijster van de familie?’

‘Ze heeft een poging tot romantiek gedaan, maar toen is ze overvallen en weggehaald.’

‘Door wie?’

‘Door mijn opa en zijn broers, de Caps uit Italië. Het verhaal gaat dat *nonno* Cap op een sneeuwige avond in 1949 met zijn broers een

interventie deed, wat tegenwoordig een ontvoering zou worden genoemd.’

‘Waar was ze dan?’

‘In Motel 6 aan de Garden State Parkway. Laten we maar zeggen dat ik kamer nummer 7 in elk motel de Doppie-doppie-kamer noem.’

‘Was zia daar voor een pleziertje?’

‘Eigenlijk wel, ja. Maar nonno en zijn broers arriveerden net op tijd. Hij trok zijn dochter uit de armen van haar minnaar, Petey Palma, een begeerde vrijgezel uit Manasquan. Of er nou iets gebeurd is of niet, Petey keerde in zijn eentje terug naar Manasquan.’

‘Dat had ik nog nooit gehoord.’ Het verbaast me niet. Verhalen over seks zijn diep begraven in de achtertuin, net als het beeldje van de Heilige Jozef wanneer we een huis verkopen.

‘Daarna gaf zia de romantiek helemaal op, zo veel indruk had het hele gebeuren op haar gemaakt. Op die avond werd ze de ouwe vrijster en tot op de dag van haar dood is ze zich blijven schamen. Maar ze was ook een godvruchtig katholiek, dus veranderde ze haar zonde in gediensigheid. Zia wijdde haar leven aan de armen en als ze daar niet druk mee bezig was, zorgden ze voor haar bejaarde ouders en paste op ons. Ze maakte elke week de zondagse maaltijd.’

‘Wat een leven.’

‘Ik zei toch niet dat ze gelukkig was?’

‘Geen wonder dat ze kwaad was.’ Ik leun naar achteren. ‘Haar leven was niet van haar.’

‘Niemand zegt dat je net als zij moet zijn,’ verzekert oom Louie me. ‘Je bent geen ouwe vrijster.’

Nog niet, nee, denk ik terwijl oom Louie langs de sportvelden het stadje uit rijdt. Ik kende zia Giuseppina niet en toch draag ik de naam van iemand die ik nooit heb gekend en leid ik een leven dat ik niet wilde leiden. Nog iets voor therapie.

Als we Spring Lake naderen, vernauwt de straat zich tot een doorgang van groen-wit gevlekte wilgenhagen. We laten de nonchalante bungalows en plastic klimrekken van Lake Como achter ons en rijden